

JOEPIE!

JE GAAT OP STAP VAN AREND TOT ZWALUW!

JE KOOS VOOR EEN TOCHT DWARS DOOR HET CENTRUM VAN MECHELEN

----- **STOP!** ----- In dit boekje staan twee wandelingen. Ken jij Mechelen als je broekzak? Draai dan gauw dit boekje om! Je vindt er een wandeltocht die de oevers van de Dijle verkent. De rivier is er je reisleidster en neemt je op sleeptouw langs de waterkantjes van Mechelen. Aan jou om te kiezen of je er liever op uit trekt langs de Dijle ofwel op stap gaat in het centrum. Wanneer je deze bladzijde omslaat, trek je het centrum in met een bonte beestenbende.

HOE GEBRUIK JE DIT BOEKJE ?

Hieronder vind je een aantal **tekentjes** die steeds terugkomen in de wandeling. Ze **helpen** je de verschillende delen van de tekst gemakkelijk te **herkennen**:

wijst altijd de **weg** aan die je moet **volgen**

verwijst naar de duizend leuke **doe-dingen** die je op het **Het Grote Plan** vindt. Aan de slag!

SPELPRIKKEL

Als je ziet, wordt een **moeilijk woord** uitgelegd.

De **kadertjes** bevatten heel wat **leuke weetjes** over huizen, plekjes, personen en dieren waarmee je op je tocht kennis maakt.

Voor deze wandeling trek je best een hele voor- of namiddag uit. Natuurlijk hoef je niet aan alle haltes van de tocht evenveel tijd te besteden, en ook in de **opdrachtjes** kan je snoeien. De wandeling duurt zolang jij wilt!

DAMES EN HEREN, WIJ STELLEN U VOOR... DE STAD MECHELEN!

Een vrolijke beestenbende gidst je langs de belangrijkste plekken in de stad en onthult je onderweg heel wat van haar geheimen.

De dieren staan je op te wachten in kerken en op binnenpleintjes,
in torens en op huizen.

Waar wacht je nog op?!

Je ontdekkingstocht door Mechelen start aan **TOERISME & UIT in Mechelen**, vlakbij de **GROTE MARKT**. Loop de **GROTE MARKT** op en blijf staan op het midden van het plein.

Merk je niets eigenaardigs aan sommige gevels op de **GROTE MARKT**? Goed gezien: op heel wat van de huizen langs dit plein prijkt een **dierdje**! Het lijkt hier wel een heuse beestenboel... Maar wat staan die beesten daar eigenlijk te doen?

In jouw straat hebben de huizen allemaal een **huisnummer**, maar dat is niet altijd zo geweest. In de Middeleeuwen konden de mensen een huis herkennen aan de **naam** die men eraan gaf. De dieren die je stiekem volgen van daarboven horen bij de naam van het huis waarop ze staan. Zo konden ook mensen die niet konden lezen deze huizen gemakkelijk **terugvinden**. **SLIM** gevonden, niet?

33

34

Misschien kan jij je deze **GROTE MARKT** moeilijk inbeelden vol bomen en struiken... En toch! **MARGARETA VAN OOSTENRIJK**, een koninklijke dame van lang geleden, droomde van een heuse **hertenjacht**. Ze gaf de opdracht de **Grote Markt** om te toveren tot een echt **woud**, waarin de herten werden losgelaten.

Van op het balkon van het huis dat nu **DE MET** heet, sloegen Margareta en haar gevolg de jacht gade. Al die moeite voor één middagje plezier!

Ook **KEIZER KAREL** was van de partij die dag... Hij was de neef van Margareta en toen nog maar een jongetje, maar een paar jaar later zou hij een erg **belangrijke meneer** worden voor Mechelen. Je kunt daarvan een bewijs vinden op deze **GROTE MARKT**. Keizer Karel bewaakt immers nog altijd één van de huizen op het plein... Vind je hem terug?

Keizer Karel

Klinkt die naam je onbekend in de oren? Keizer Karel werd geboren in **Gent**, in het begin van de 16de eeuw, en opgevoed te **Mechelen** door zijn tante **Margareta van Oostenrijk**. Bij ons staat Keizer Karel vooral bekend als de Keizer in wiens rijk de zon nooit onderging.

Nu je toch naar de hemel staat te turen, kijk eens goed... **BINGO**: de **Sint-Romboutstoren** en het **stadhuis** zijn via een **kabel** met elkaar verbonden!

Dat zit zo: elke **tweede zondag van september** worden twintig gigantische **klokken** aan deze kabel vastgemaakt. Die klokken glijden naar beneden en halverwege de **Grote Markt** barsten ze open. Uit elke klok komen twintig plastieken klokjes tevoorschijn, waarvan er telkens eentje een **nummertje** bevat. Zo'n nummertje is goed voor een echte **bronzen** klok! Kruis die datum dus maar alvast aan in je agenda – wie weet krijg jij wel één van de nummertjes te pakken en ga je met een klok naar huis!...

Ga nu met je rug naar het stadhuis staan en loop in de RICHTING van de SINT-ROMBOUTSKATHEDRAAL.

Net voor je de straat oversteekt, merk je in de **linkerhoek** van het plein nog een stukje van de **weg** die heel lang geleden (in de **12de** eeuw!) deze plek met het oosten van het land verbond. Stap er maar even over en kruip in je teletijdmachine...

Floep! Je bent nu een **middeleeuwse koopman** die in Mechelen zijn voorraad **zout** is komen inslaan en het met **paard en kar** terug naar zijn dorp voert. Hij had ongetwijfeld nog een lange **reis** voor de boeg, want op de **hobbelige** wegen van toen kwam je heel wat minder snel vooruit dan op de **gladde** snelwegen van vandaag...

35

Steek voorzichtig de straat over en loop verder in de richting van de **SINT-ROMBOUTSKATHEDRAAL**. Loop langs het monumentje voor vermoorde, verongelukte en vermiste kinderen.

Loop voorbij de hoofdingang van de Kathedraal, steek de straat voorzichtig over en ga de Minderbroedersgang in, daar vind je bij het Cultuurcentrum en figurentheater De Maan een coole **Spelprikkel**.

SPELPRIKKEL

Leef je uit aan deze Spelprikkel!

Uitgespeeld? Keer dan terug op je stappen. Vind je de maquette van de SINT-ROMBOUTSTOREN, rechts aan de hoofdingang van de Kathedraal?

Wie heeft de hoogste?

Heb je je ooit afgevraagd waarom de **toren** van deze kerk eruit ziet alsof men er het **hoortje** afgeplukt heeft? Eigenlijk was het de bedoeling om de toren nog eens **65 meter hoger** te maken. De hoogste gebouwen in die tijd waren de **piramiden** in Egypte, die al **150 meter** hoog waren. Met een kerktoeren van **167 meter** zouden de Mechelaars dus het **Guinness Book of Records** van die tijd gehaald hebben! Maar het heeft niet mogen zijn... 500 jaar geleden waren er veel **oorlogen** en die slopten alle centjes op. De Mechelaars moesten zich dus tevreden stellen met de **97,30 meter** die de Sint-Romboutstoren tot op de dag van vandaag meet.

! **maquette** - model in het klein van een gebouw

! **Guinness Book of Records** - een boek waarin de meest ongelooflijke records zijn samengebracht

36

37

Heel lang hoef je niet naar boven te turen om te merken dat de toren uit **twee delen** bestaat: een **donker** en een **lichter** deel.

De stenen die gebruikt werden voor het bovenste deel zijn van een andere soort en worden alleen maar wit wanneer je ze schildert...

De **slechtvalken**, die de toren hebben uitgekozen om er hun nest in te maken, lijken zich daar allerminst aan te storen!

Stap nu de kathedraal binnen, en trek op verkenning.

Welkom in de **SINT-ROMBOUTSKATHEDRAAL**. Ssst...

Een kathedraal is eigenlijk een heel belangrijke kerk, die extra **groot** en **versierd** is.

Van zodra je binnenkomt, valt het je op: **WAAUW**, wat een **gigantisch** gebouw! Boven elke zijdeur merk je een gekleurd raam op, zo enorm groot dat je er écht niet naast kunt kijken...

Als je met je gezicht naar het **altaar** staat, is het glasraam op je linkerkant het oudste. Als je heel goed kijkt, ontdek je rechtsomder de **kunstenaar** die dit glasraam heeft gemaakt. De man heette **PLUYS**, en in plaats van zijn naam op het raam te zetten, schilderde hij zichzelf op het tafereel. Dat was toen de gewoonte.

⚡ **altaar** - tafel vooraan in de kerk waarop de priester het brood en de wijn wijdt

Glasramen? Waarom dan?

Misschien heb je geluk, en kom je hier net wanneer de zon door de gekleurde ramen priemt en de kerk doet baden in een zee van toverachtig licht waarin de stofdeeltjes fonkelen als sterren. Je zou voor minder naar de mis gaan!

Glasramen dienen natuurlijk niet alleen maar om de kerk mooi te verlichten. Ze vertellen ook verhalen. Eigenlijk waren glasramen vroeger de Bijbel van de armen, net als de beelden in en op de kerk. In de Middeleeuwen leerden alleen rijke mensen lezen. De armen moesten van 's morgens vroeg tot 's avonds laat werken en hadden geen tijd en geen geld om naar school te gaan. Schilderijen, glasramen en beelden vertelden daarom verhalen op een manier dat iedereen ze kon begrijpen.

38

39

Hou halt bij de houten preekstoel.

Vroeger **beklom** de **pastoor** deze stoel om de gelovigen toe te spreken. Boven zijn hoofd had hij een **afdakje**. Nee, het hing daar niet om hem tegen de regen te beschermen, maar het was een **klankbord** dat de **stem** van de pastoor de kerk instuurde, een beetje zoals **boxen** vandaag!

40

Ooit stond deze preekstoel in een andere kerk, waar hij tegen de muur aanleunde.

Hij was dus niet **rond**, zoals nu. Hier in deze kerk kreeg hij een plekje toegewezen zonder muur en dus maakte **Jan Frans Van Geel** hem maar helemaal rond. De naam van deze kunstenaar zegt je misschien niets, maar één van de kunstwerken van zijn zoon **Jan-Lodewijk** ken je ongetwijfeld. Ooit al van de **Leeuw van Waterloo** gehoord? De familie Van Geel moet iets met **dieren** hebben gehad, want ook op de preekstoel krielt het van de beestjes!

Rarara

Als je weet dat de glasramen **18 meter** hoog zijn, en als je ziet hoeveel keer die glasramen passen in de afstand tussen **jouw voeten** en het **hoogste punt** van de kerk, hoe hoog denk je dan dat de kerk is?

De kerk is 32 meter hoog, jawell! En voor de breedte doe je daar nog maar eens 14 meter bovenop: 46 meter!

Even **cijferen**:

Wow! SINT ROMBOUT, die daar hoog boven het altaar het doen en laten in zijn kerk volgt, is maar liefst **3 meter 75** groot. Om maar iets te zeggen, je eigen **vader** is wellicht niet veel groter dan **1 meter 90**!

Je snapt vast waarom de kunstenaar dit beeld zo **reusachtig** maakte. **SINT ROMBOUT** staat heel **hoog**, dus moest hij wel extra groot zijn, wilden de mensen in de kerk hem opmerken. Je papa op dezelfde plek zou wel een **kaboutertje** lijken van hieruit...

41

Er staat je nu een spannende tocht te wachten... tot helemaal boven op de Sint-Romboutstoren!

Smeer je benen maar in, want de Toren telt **538 trappen**. Geen nood, er zijn enkele kamers waar je kan uitblazen. Aan het onthaal krijg je, na aankoop van een ticket, een brochure die je doorheen de Toren gidst.

Wist je dat je de twee **beiaarden** in de **St-Romboutstoren** kan horen tot **viijf** kilometer in de omtrek? Als de **wind** in de goede richting blaast, natuurlijk... Die twee beiaarden bestaan elk uit maar liefst **49 klokken**! En voor wie zich mocht afvragen hoe zwaar die dingen dan wel zijn... **VAL NIET OMVER**... de ene weegt **38.000** kilogram en de andere doet daar nog eens **2.000** kilogram **bovenop**!

!. beiaard - een muziekinstrument met houten toetsen, waarop je moet kloppen met je vuisten. Die toetsen zijn verbonden met de klepels van de klokken. Door op de toets te slaan, trek je aan een draadje, dat op zijn beurt aan de klepel trekt en hup, daar is de eerste noot!

42

43

Proficiat! Nu je op het dak van Mechelen staat:
kan je Brussel en Antwerpen zien?
Zou afdalen sneller gaan?

De nacht die de Mechelaars hun bijnaam schonk...

Op een nacht van het jaar 1687 viel de **maneschijn** op de Sint-Romboutstoren. De Mechelaars dachten dat de gloed op de toren een echte **brand** was. Ze sloegen in paniek en begonnen meteen de vlammen te **blussen**, tot ze beseften dat ze zich vergist hadden... Sinds die zotte nacht worden de Mechelaars **MANEBLUSSERS** genoemd.

Nu je terug beneden bent, is het hoog tijd voor een pauze, maar niet voor jou! Op de **Spelrikkel** rechts van de kathedraal kan je even uitrazen vooraleer je je tocht weer verder zet.

SPELRIKKEL

Leef je uit op deze Spelrikkel!

Weet je hoe de figuur heet die in het gras ligt? Iedereen kent hem als het **OPSINJOORKE**, maar eerst heette hij **Sotscop** of **Vuylen Bras**. Opsinjoorke staat bekend als een dronkaard en een slechte bruidegom. Om hem te straffen wordt hij in een **laken** door de stad gevoerd en in de **lucht** geworpen. De **Antwerpenaars** beweren dat het Opsinjoorke van hen is. In **1949** slaagden ze er zelfs in hem te **kidnappen**, maar gelukkig haalden de Mechelaars hem terug! Je vindt deze gekke figuur terug in de **Ommegang**, een stoet die al eeuwenlang door de straten van Mechelen trekt.

Loop naar de hoek van de **SCHOOLSTRAAT**.

Het huisje op de hoek van de **Schoolstraat** en de **Wollemarkt** heet **HET KORAAL**. Hier oefende niemand minder dan de **grootvader** van de beroemde componist **LUDWIG VAN BEETHOVEN** met het **koor** van de kathedraal waarvan hij deel uitmaakte. Klinkt deze naam je **Duits** of **Vlaams** in de oren? Je zou voor minder gaan twijfelen. Ludwig zelf was Duitser maar zijn grootvader was in **Mechelen** geboren, vandaar **VAN** Beethoven in plaats van **VON** Beethoven!

44

45

Volg de **WOLLEMARKT**. In de bocht van deze straat hou je even halt.

In het gigantische **witte huis** woont een erg belangrijke persoon. Niemand minder dan de **aartsbisschop** in hoogsteigen persoon verblijft in dit **aartsbisschoppelijk paleis**! Hier wonen welgeteld 2 mensen: de **aartsbisschop** en zijn **concierge**. Plots gaat dit enorme gebouw er nog enormer uitzien! Gelukkig is het er overdag **druk** genoeg. In het paleis vind je de **kantoren** van het **aartsbisdom**. Bovendien heeft de **aartsbisschop** het te druk met vergaderen en mensen ontvangen om zich alleen te voelen in zijn grote huis...

! aartsbisschop - een eretitel voor belangrijke mensen in de katholieke Kerk die de nieuwe Paus verkiezen

! aartsbisdom - een verzameling bisdommen of kerkprovincies

Loop verder tot je op je linkerkant **WATER** tegenkomt. Steek de straat over, maar let hierbij heel goed op voor de auto's.

'T GROEN WATERKE

De **confetti** die op dit water ligt, is een waterplant en heet **eendenkroos**. Het kanaaltje zelf is een **vliet**.

MECHELSE VLIETJES

Nog niet zo lang geleden werd Mechelen dooraderd door tal van **vlietjes**. Ze hadden als taak het water van de Dijle **op te vangen** wanneer er overstromingen dreigden. Omdat water van hoog naar laag vloeit, werden deze kanaaltjes aan de kant van de **laagste oever** gegraven. De meeste vlieten werden **overdekt** of **dichtgegooid** omdat ze erg geliefd waren bij **bacteriën** en tot een broedplaats waren uitgegroeid voor allerlei besmettelijke **ziekten**. Ondertussen werden er een aantal vlietjes terug opengelegd. Want water, dat is gezellig. Maar geen nood, ziek zal je er niet meer van worden: er ligt nu overal riolering.

ZIN IN EEN GRAPPIG VERHAALTJE?

Aan de zijgevel van gebouwen die bij het water lagen, werden vroeger vaak platformpjes gemetseld. Het waren de **toiletten** van toen. Men noemde ze **HEIMELIJKHEDEN**... Wel een vreemde naam als je bedenkt hoe men daar in het gezicht van jan en alleman moet hebben gezeten. Erg geheim was dat toch niet! Op een dag stuurde de moeder-overste van het klooster hier vlakbij een **boze brief** naar het stadsbestuur. In die brief deed ze haar **beklag** over de **jongelui** die op **bootjes** onder haar heimelikheden door vaarden en met **KLUYDPIJPEN** de **billen** van de nonnetjes beschoten! Ze had geluk: haar klacht werd verhoord en kort nadien mochten heel wat minder bootjes op 'T GROEN WATERKE varen.

Aan de overkant van de straat zie je een smal **steegje** liggen dat het **KLAPGAT** wordt genoemd. Hier verzamelden de Mechelse vrouwen vroeger na de mis om een gezellig potje te **KLAPPEN**. De dames werden in de volksmond **KLAPPEIEN** genoemd = **kwaadspreeksters** in het mooi Nederlands. De nieuwtjes die hier werden uitgewisseld, waren duidelijk niet altijd even aardig!

46

!.. **bacterie** - een piepklein beestje dat ziekten veroorzaakt !.. **kluypijp** - **schietpijp** !.. **KLAPPEN** - een Mechels woord voor babbelen.

Sla schuin tegenover het Klapgat de Schoutetstraat in. Op nummer 3 ligt de REFUGIE VAN DE ABDIJ VAN SINT-TRUIDEN. Loop het binnenpleintje op en onderwerp het torentje van het gebouw aan een grondig onderzoek.

Valt je niets op? Hoog boven je hoofd is de toren doorzeeft als een **vergiet**! Nee, dit is geen middeleeuwse versie van onze **airco**. **Schietgaten** zijn het ook al niet, want ze zijn stuk voor stuk even groot. De gaatjes die de toren doorboren zijn **SPREEUWENPOTTEN**, kleine ruimtes die spreuwen uitnodigen om er een **nestje** te bouwen. De eitjes van deze vogels waren vroeger een ware **lekkernij**. Men had maar de trap in de toren te beklimmen om de eitjes stiekem uit de nesten te halen.

47

DE GIERZWALUW

Een andere vogel, de **gierzwaluw**, maakt nog steeds dankbaar gebruik van de spreuwenpotten.

De gierzwaluw is eigenlijk geen echte zwaluw maar familie van de **kolibrie**.

Zijn pootjes zijn zo **kort** dat hij zich maar moeilijk kan verplaatsen op de grond en dus heeft hij er voor gekozen het grootste

deel van zijn leven al **vliegend** door te brengen. Zelfs **paren** en **slapen** gebeurt daarboven! Enkel voor het **broeden** zoekt het wijfje de begane grond op.

Het gekke is dat de gierzwaluw alleen kan **opstijgen** wanneer hij op een vlakke ondergrond staat en een aanloop kan nemen. Als er niet genoeg plaats is, moet hij op de hulp van de mens rekenen, die hem van op zijn **hand** kan laten wegvliegen...

Even verder op nummer 4 ligt het gebouw **DE POSTHOORN**.

48

De stenen **posthoorn** op de gevel herinnert je eraan dat Mechelen de **eerste postdienst van Europa** had. Die werd op touw gezet toen **Margareta van Oostenrijk** in Mechelen woonde. De Mechelse post bracht je brieven naar steden over heel Europa, wat in een tijd zonder **vliegtuigen** en **hogesnelheidstreinen** GEEN MAKKIE was!

Loop tot op de hoek van de straat en stap op je linkerkant de **binnentuin van de REFUGIE VAN DE ABDIJ VAN TONGERLO** binnen.

Vandaag huist in deze gebouwen een **tapijtweverij**. Maak een ommetje in de **binnentuin** of plof even neer op één van de bankjes en geniet van deze oase van **rust**. Voor de **planten-kenners** onder ons: alle planten die in dit tuintje zijn neergepoot, zijn terug te vinden op oude **wandtapijten**!

Loop de tuin terug uit, sla linksaf en steek de straat over, het **KLEIN BEGIJNHOF** in. Blijf niet op het pleintje staan, maar loop het straatje in dat dit begijnhof doorkruist.

Neem de tijd om te genieten van de **rust** die hier tussen de huizen hangt. Voorbij de garages zijn **auto's** verboden.

In de Middeleeuwen kwamen hier een aantal **vrouwen** wonen die besloten hadden hun verdere leventje te bidden en goede daden te doen. Eerst woonden ze nog tussen de Mechelaars, verspreid over de stad, maar al gauw verhuisden ze naar dezelfde plek. Zo kwamen ze in het **KLEIN BEGIJNHOF** terecht.

Maar daarmee was de kous nog niet af. Ook in het **KLEIN BEGIJNHOF** woonden gewone Mechelaars. Dat vond de Kerk veel te gevaarlijk. De begijntjes kregen dan ook de opdracht buiten de **muren** van de stad een volledig nieuw begijnhof te bouwen. Maar niet alle begijntjes verhuisden mee. De **zieke vrouwen** bleven gewoon waar ze waren. Zo kwam het dat Mechelen maar liefst **twee begijnhoven** telde, één binnen de stadsmuren en één erbuiten.

Toen de oorlog uitbrak, werd het buiten de stadsmuren veel te gevaarlijk en de begijntjes van het Groot Begijnhof verhuisden dus terug binnen de stadsmuren. In de gebouwen die ze als nieuwe stek uitkozen, woonden eerst **cellebroeders**, maar die hebben ze er eenvoudigweg buiten gepest... **FELLE DAMES**, die begijntjes!

!. **cellebroeders** - broeders die zich vooral bezig hielden met het verzorgen van zieken

In het **KLEIN BEGIJNHOF** woonden vooral **zieke begijntjes**. En wie dacht dat begijnen arme mensen waren, heeft het niet helemaal bij het rechte eind. Je had inderdaad **arme** begijntjes, die samen in één huis of **convent** woonden. Maar je had evenveel **rijke** begijntjes, die soms zelfs uit een adellijke familie kwamen en geld genoeg hadden om een **eigen huisje** te bezitten binnen de muren van het begijnhof.

49

Sommige begijntjes verdienden een centje bij met **kantklossen**. Aan het begin van de 18de eeuw was Mechelse kant erg in trek. Om maar een idee te geven: in Mechelen vond je in die tijd maar liefst **150 kantwinkeltjes** terug en niet minder dan **4.500 kantwerksters** verdienden er hun brood!

⚠️ **convent** - huis waar nonnen of broeders samenwonen

⚠️ **kantklossen** - een weefsel van draad maken met behulp van klosjes of naalden

BEGIJN is eigenlijk een **scheldwoord** in de taal van toen. Het werd gebruikt voor iemand die **onduidelijk** sprak, alsof hij een gebedje aan het mompelen was. De begijntjes waren dus duidelijk niet overal even graag gezien...

ETTER, JEFKE! = Harder Jefke!

Ook **kinderen** moesten hun duitje in het zakje doen. Hun snelle, fijne **vingertjes** kwamen erg goed van pas bij het kantklossen. Toch werkten ze niet altijd snel genoeg en dan bulderden de opzichters:

ETTER JEFKE! (= dialect voor **HARDER JEFKE!**). Zo kreeg het recht stukje kant dat door de kinderen werd gemaakt, de naam **ETTERJEFKE** mee...

Tijd om te spelen!

Keer op je stappen terug en loop het **KLEIN BEGIJNHOF** uit langs dezelfde weg die je genomen hebt om er binnen te wandelen. Sla rechts af. Sla het Kerkstraatje in tot je aan de **SINT KATELIJNEKERK** komt. Vind je het doolhof?

SPELPRIKEL

Leef je uit in deze spelprikkel!

Padvindders: WERK aan de winkel! Bestudeer het kaartje en probeer aan het HOF VAN BUSLEYDEN uit te komen. De wegbeschrijving hieronder helpt je daarbij. Veel succes!

Loop de binnenkoer van het **HOF VAN BUSLEYDEN** op. **GEFELICITEERD**, je hebt het gevonden!

Het **HOF VAN BUSLEYDEN** heeft de naam overgenomen van de man die het liet bouwen, **HIERONYMUS VAN BUSLEYDEN**, de vertrouwensman van **Keizer Karel**.

Momenteel wordt het gerenoveerde gebouw gebruikt als museum, waar je tijdelijke tentoonstellingen kan bezoeken. Maar er staan grootse dingen te gebeuren! Vanaf 2018 zal je hier het nieuwe stadsmuseum kunnen bezoeken, vol Mechelse schatten.

Schrijd (= langzaam wandelen zoals koningen of prinsessen) eens door de tuin van het **HOF VAN BUSLEYDEN**. Meer dan 500 jaar geleden liet **HIERONYMUS VAN BUSLEYDEN** dit stadspaleis bouwen. Na de bombardementen tijdens de Eerste Wereldoorlog is het gebouw toe aan een grondige restauratie en wordt het in 1938 ingewijd als **stadsmuseum**

Wist je dat er in **renaissancetuinen** geen bloemen aanwezig waren? Bij het vernieuwen van de tuin in 2005 werd daarom alleen gras gezaaid en vaste planten geplaatst.

Loop het Hof van Busleyden terug uit langs de grote poort van daarnet en sla linksaf, en loop de **Biest** af tot je op een groot plein belandt. Dit is de **VEEMARKT**. Ga op zoek naar **NEPTUNUS**, de god van de zee.

Misschien vraag je je af wat de god van de **zee** hier in Mechelen zit te doen, zo hoog op zijn troon. **Zee... vissen... water... POMP... Goed geraden!** Hier kwamen de Mechelaars vroeger water pompen. Geen **kraantjes** toen om zomaar open te draaien... Die kwamen er pas in **1927!**

KONINGIN ELIZABETH kwam toen speciaal naar deze plek om het eerste kraantje met stromend water in Mechelen feestelijk in te huldigen. Wat ze niet wist, was dat het stromend water uit de **emmer** kwam van de man die **verstopt** zat tussen het standbeeld en een houten afschutting! Op de dag van de inhuldiging was de aansluiting namelijk nog niet klaar maar de koningin kon toch moeilijk terug naar **huis** gestuurd worden zonder stromend water te hebben gezien...

52

DE VADDERIK

Als je het met Mechelaars over dit Neptunus-beeld wil hebben, noem het dan bij zijn Mechelse naam, **VADDERIK** of **VADSIG-AARD**. Niet bepaald een mooie naam! De Vadderik was een luiaard, die nog liever van honger omkwam dan zich te bukken om de broden op te eten waarop hij zat...

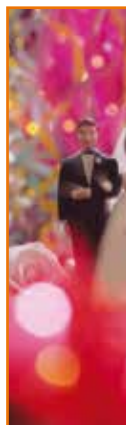
Neem afscheid van de Vadderik en loop de **KEIZERSTRAAT** in. Halfweg die straat duikt op je rechterkant het **GERECHTSHOF** op. Loop het binnenhof op en plof even neer op de bankjes.

Hier woonde ooit **MARGARETA VAN OOSTENRIJK**. In het rechtse gebouw bevond zich een indrukwekkende **troonzaal**. Margareta regelde er haar **zaken** en ontving er hoge **gasten**. Haar **privékamers** en de **hofkapel** lagen achteraan. De ramen van haar **slaapkamer** gaven uit op de **binnentuin** waar jij nu eventjes zit uit te blazen.

Misschien zegt de naam **MARIA VAN BOURGONDIE** je meer? Wel, Margareta was de dochter van Maria van Bourgondië en **Maximiliaan van Oostenrijk**. Haar moeder stierf toen Margareta nog maar een klein **meisje** was. Ze werd opgevangen door haar stiefgrootmoeder, die ook Margareta heette, maar dan wel van **York**.

Prinses zijn klinkt misschien heel verleidelijk maar is niet altijd **rozengeur en maneschijn**. Kijk maar naar Margareta van Oostenrijk. Ze was nog maar **drie** en moest al het **huwelijksbootje** in, en wel met de **Franse kroonprins**, die tien jaar ouder was dan zij! Die had echter andere plannen en Margareta werd terug naar huis gestuurd. Een tijdje later trouwde ze voor de tweede keer, met **Don Juan van Spanje**. Maar die stierf korte tijd na hun huwelijk. En ja hoor, Margareta trouwde voor de derde keer! De gelukkige was **Philibert II**, hertog van Savoie, en je kunt het al raden... Philibert dronk te koud **bronwater** en overleefde het niet!

Margareta van Oostenrijk was dol op **kunst**. Aan haar hof weerklonk de mooiste **muziek**, en haar verzameling van kunst uit verre landen stond bekend tot ver buiten Mechelen: Indiaanse **maskers**, ivoren **vaasjes** uit Afrika en zelfs een heuse **olifantenvoet**!

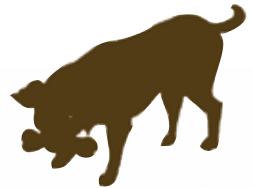

54

Over **BEESTEN** gesproken...

Margareta had een **papegaai** waar ze enorm aan gehecht was. Op een trieste dag werd die papegaai door een **hond** opgepeuzeld. Om zijn meesteres te troosten schreef Margareta's dichter twee **gedichten** waarin de papegaai jammert dat hij het leven niet aankan zonder zijn **koningin**. Waarschijnlijk was de dichter zelf een beetje **verliefd** op Margareta en waren de liefdesverklaringen van de papegaai eigenlijk de zijne!

55

Loop het **Gerechtshof** weer uit en sla linksaf, terug richting **Veemarkt**. Loop langs de **Veemarkt**, door de **Beffersstraat**, tot aan de hoek van de **GROTE MARKT**. Maak een kleine bocht naar rechts.

Zoek de gevel waarop de woorden **BEITEL**, **PASSER** en **PENSEEL** prijken. Nee, dit was geen winkeltje voor leerlingen van de academie. **Beitel**, **passer** en **penseel** waren de instrumenten van drie belangrijke Mechelse **artiesten**. Raad je welk beroep bij welk instrument hoort? Inderdaad, de beitel is die van een beroemde Mechelse **kerkenbouwer**, de passer hoort bij een bekende Mechelse **architect** en het penseel is dat van een befaamde **schilder**...

56

Maak nu een kleine draai naar rechts en ga met je gezicht naar de vlaggen staan op het gebouw dat bewaakt wordt door Keizer Karel.

Weet je welke vlag de meest **linkse** is? **YEP**, het is die van de provincie **Antwerpen**. Herken je de kleuren? Inderdaad: **rood-wit** staat voor **Antwerpen**, **rood-geel** voor **Mechelen** en wit-**blauw** voor **Turnhout**.

57

Loop in de richting van Toerisme & UIT in MECHELEN, de plek waar je je tocht hebt ingezet. Onderweg kom je op je linkerkant het BELFORT tegen.

Het **BELFORT** was ooit een **gevangenis** en dat zie je nog altijd een beetje aan de **ramen**. Ontsnappen lijkt onmogelijk. En toch... Ooit werkte hier een **cipier** die zijn werk wat prettiger wou maken.

Samen met zijn gevangenen bouwde hij een **feestje** en tegen het einde van het avond had hij zoveel gedronken dat hij niet eens meer **recht** kon lopen... De gevangenen maakten natuurlijk van de gelegenheid gebruik om te ontsnappen en hun cipier kreeg de **doodstraf**. Twee keer nadenken dus vooraleer je als cipier aan zo'n feestjes begint...

58

Net voor **Toerisme & UIT in Mechelen** word je nog even uitgezwaaid door dé **mascotte** van Mechelen, het **OPSINJOORKE**. Hier zie je het **doek** waarmee het **Opsinjoorke** in de lucht gegooid wordt tijdens de Mechelse Ommegang. Vergeet ook het **rijmpje** op het doek niet te lezen.

59

Je ontdekkingsstocht door Mechelen eindigt op de plek waar je ook bent vertrokken, namelijk aan Toerisme & UIT in Mechelen.

Was het een **beestig** toffe trip? De schrijvers van dit boekje zijn **bere**-benieuwd naar je **reacties**! Is er iets wat je op je tocht is overkomen of iets wat je zo mooi vond dat het je lang zal bijblijven? Deel het met ons!

- /visitmechelen
- @visitmechelen
- /visitmechelen
- @visitmechelen

60

GROETJES UIT MECHELEN!

Colofon

Mechelen stuurt je stappen is een initiatief van Toerisme Mechelen en Mechelen Kinderstad. Concept en realisatie tapis plein vzw (2006). Aanpassingen vorm editie 2015: www.magelaan.be – Illustraties Tom Schamp Met medewerking van Dienst Toerisme, Erfgoedcel Mechelen, Gidsenbond, Dienst Archeologie, Dienst Diversiteit, Dienst Ruimtelijke Planning, Dienst Marketing & Communicatie, Stadsarchief Met dank aan ABC vzw, Herboist Bianca Krutz, Michel Leriche

We hebben de grootste zorg besteed aan de nauwkeurigheid en de actualiteit van de gepubliceerde gegevens. De uitgever kan echter geen verantwoordelijkheid nemen voor eventuele onnauwkeurigheden of tussentijdse wijzigingen.

© 2015 alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt, in enige vorm of wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen, of op enige manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Alle teksten en foto's blijven eigendom van de uitgever.

Tot de volgende keer!

Beeldverantwoording: De initiatiefnemers hebben getracht om het beeldmateriaal voor deze educatieve publicatie zo volledig mogelijk te verantwoorden. Daar waar het mogelijk was, is de maker van het beeld of het werk en/of de bron vermeld. Niet alle auteurs van het beeldmateriaal hebben we kunnen traceren. Wij verontschuldigen ons daarvoor. Bij constatering van onvolledigheden of onjuistheden in de beeldverantwoording vragen wij u contact op te nemen. Alle beelden uit stadsarchief Mechelen vindt u ook op www.beeldbankmechelen.be; **illustraties Tom Schamp** p 1-3-9-10-11-12; stadsplan, Stad Mechelen, bewerking tapis plein vzw, hert, oorsprong onbekend – Keizer Karel, www.gent.be, Sint-Romboutskathedraal, Toerisme Mechelen – bronzen klokken, oorsprong onbekend – paard en kar, stadsarchief Mechelen, Sint-Romboutstoren, Toerisme Mechelen – kabouter, coll. tapis plein, Anton Vancamelbeke – preekstoel, Toerisme Mechelen – kerkje, Sabien Clement – details en volledig brand Sint-Romboutstoren, stadsarchief Mechelen – valk, De Bonte Wereld van A tot Z, p20, Zuid-Nederlandse Uitgeverij, 1961, 't Groen Waterke, Toerisme Mechelen – spreuw, oorsprong onbekend – 3 gierzwaluwen, Sabien Clement – kolibri, De Bonte Wereld van A tot Z, p89, Zuid-Nederlandse Uitgeverij, 1961, posthoorn, www.rymmond.com – Margareta Van Oostenrijk, Benaert van Oley, Musées Royaux des Beaux-Arts, Brussel – weefgetouw, ver. 's Lands Glorie, M.ij Historie p15, begijn, www.begijnhofamsterdam.nl – verbodsteken, www.inzichten.nl, kantwerksters, Uitgave A. Van Mieghem – kantie, coll. tapis plein – voetzolen, coll. Corbis – Sint-Janskerk, Toerisme Mechelen – details stadplan, Stad Mechelen, 't Opsinjoorke Ommegang, stadsarchief Mechelen – schatkist, www.displaycostume.com – heksje, www.smijernsbua.com, 't Schipke, details beiaard Sint-Romboutstoren, Toerisme Mechelen, huwelijksfoto, oorsprong onbekend – Vadderik, Toerisme Mechelen – Hemelbed, www.eurominis.nl – huwelik, The Image Bank, Jeff Smith – papegaaien, De Bonte Wereld van A tot Z, p 128, Zuid-Nederlandse Uitgeverij, 1961 – masker, oorsprong onbekend – ivoren vaasje, oorsprong onbekend – hond, Vignetten, p61, L'Aventurine – 't Opsinjoorke, scène Ommegang, Toerisme Mechelen – beertjes, De Bonte Wereld van A tot Z, p21, Zuid-Nederlandse Uitgeverij, 1961 – einde

